

Františku X. Halasovi k životnímu jubileu

Naše, mohu snad ještě říci i moje, alma mater Palackého univerzita v Olomouci a její Cyrilometodějská teologická fakulta si připomínají životní jubileum, osmdesátiny, profesora a dlouholetého velvyslance České republiky u Svatého stolce Františka X. Halase. Byl jsem požádán napsat úvodní slovo. Nevím, zda jsem opravdu kompetentní. Patřil jsem do pedagogického sboru této fakulty jako asistent. Rád vzpomínám na ono desetiletí cest z Prahy do Olomouce s možností zasvěcovat studentky a studenty prvního ročníku denního i dálkového studia do práce v teologické dílně v rámci prvního semestru, a pak do úvodu Písma svatého. Myslím, že kdyby nebylo naší společné práce, ale především vedení celého týmu na překladu Jeruzalémské bible do českého jazyka, což byla zásluha mého přítele profesora Františka X. Halase, moje přednášky by byly o mnoho chudší a méně kompetentní. Historik, filolog, ale i diplomat byl jedinečně disponován ke zmíněné práci na Jeruzalémské bibli, ale zcela jistě i k roli diplomata bez diplomatické akademie, ale s hlubokou znalostí Knihy knih, z které se zrodila naše kultura a civilizace. Tuto Knihu knih nám daroval malý izraelský národ, který žil v zemi, jež plnila roli křižovatký mezi Mezopotámií a Egyptem, i jejich kulturami, náboženstvím, civilizací i politickými dějinami. Tato země se stala také kulturou historického civilizačního vývoje od Sumerů přes Asyřany a Babyloňany k Peršanům, ale i Řekům. Rovněž tak i údolí Nilu vysílalo své paprsky v průběhu Staré, Střední i Nové Egyptské říše. Bible, Kniha knih, vlastně nebyla psána jenom v Palestině, ale také i v babylonském zajetí či v egyptské Alexandrii. Bible je ve své druhé části dílem z římského období. A je to Církev založená Ježíšem Kristem v Jeruzalémě, která tuto Knihu knih vytvořila v řeckém jazyce, řeckým překladem Starého zákona, Septuaginty, a Novým zákonem. Tuto knihu, tedy Bibli, nám darovala celá středomořská kultura. Tato kniha se stane východiskem, ale i dějinami nové Římské říše, která staví na úhelném kameni, Ježíši Kristu. Profesor František Halas byl členem Katedry církevních dějin na Cyrilometodějské teologické fakultě v Olomouci. Tedy v prostoru, kde díky práci na překladu řecké Bible do staroslověnského jazyka založili svoji misii bratři ze Soluně, svatý Cyril a Metoděj.

Všimněme si určitých souvislostí v životě a práci našeho jubilanta. Jakým způsobem se vlastně propojují jednotlivé obory, aby mohly umožnit Františkovi být skutečně významnou osobností naší fakulty, a to nejen v rámci pedagogické činnosti na fakultě samé, ale v jeho přednáškové a publikační činnosti, která nevyrostla jen z momentální potřeby a zájmu. Význam jeho práce spočívá v interdisciplinaritě a kontinuitě. Nebyl a není člověkem extrémů, jednostranných tvrzení, hledal a hledá vždy možnost pravého dialogu, z kterého vyrůstá vzájemné obohacení nejenom pro diskutující účastníky, ale pro vlastní dílo a tvorbu. Práce na překladu Bible, odhalování vývoje biblického textu, mu dalo možnost tímto způsobem pracovat jako pedagog, autor, ale i diplomat. Myslím, že olomoucká univerzita Františka Palackého, nazvaného Otcem národa, který sám byl historikem a tvůrcem určité teorie našich dějin, může být právem hrdá na svého zasloužilého a význačného profesora Františka X. Halase.

Rád bych na závěr tohoto úvodního slova milému příteli Františkovi poděkoval, ale také popřál ještě hodně síly a elánu v jeho pokračující práci a neutuchajícímu zájmu o současné biblické a teologické dění v celé šíři historického vývoje.

+ Dominik kardinál Duka OP
arcibiskup pražský a primas český